

den virkelig fremragende, udmærkede Dydighed, men jeg skal ikke negte, at denne Betragtning forekommer mig høist besynderlig lige overfor en anden Betragtning, som har skaffet sig Ordlyd her i Salen. Da der var Tale om Understøttelse til Besøgende paa Folkehøjskolerne, ønskede man, at den Betegnelse, der stod deri, at Understøttelsen skulde være til „begavede“ Elever, skulde udgaa. Nu, da der er Tale om Understøttelse til Studerende, klager man over, at den bliver tilbøjet Midelmaadige. Naar den ærede Ordfører ogsaa mente, at disse Understøttelser kom Folk tilgode, som ikke trængte dertil, og ansøgte, at det var ham bejendt, at Embedsmænd med en Indtægt af flere Tusinde Rd. havde Understøttelse for deres Sønner, saa skal jeg sige, at det ikke kan være i noget stort Omfang, at dette finder Sted, thi Antallet af de Embedsmænd, som have en Indtægt af flere Tusinde Rd. her i Landet, er meget indskrænket. Der er ikke mange Præster, som have en Indtægt af flere Tusinde Rd. (En Stemme: Der er Præster, der have mange Tusinde Rigsdalers Indtægt). Jeg veed, at der er enkelte, men naar det ærede Medlem vil tage Listen over Kalbene, saa vil han se, at det ikke er mange. Naar den ærede Ordfører imidlertid vil gjøre en saadan Ansørsel, at han kjendte Tilfælde, hvor Embedsmænd med flere Tusinde Rd.s Indtægt havde Understøttelse til deres Sønner, saa vil jeg spørge det ærede Medlem, om han har undersøgt, hvorledes disse Fædres øvrige Forhold er; thi den Omkændighed, at en Mand har 3—4000 Rd. Indtægt, betyder ikke, at hans Forhold i det Hele ere gunstige. Det er jo et gammelt Stridspunkt her, at den, der har 1200 Rd.s Indtægt, er en rig Mand; men de Herrer ville nok, naar de komme til deres Indkomsskat, faae at se, hvor rig en Mand med 1200 Rd. Indtægt er. Det kan virkelig tænkes, selv om en Mand har en Indtægt af nogle saa Tusinde Rd., at Byrderne for ham kunne være saa store, at den tilsyneladende store Indtægt, han har, i Virkeligheden ikke er det, som den ser ud til. Dersom en Mand, der har en saadan Indtægt, er kommen i denne Stilling, efter at han længe har tjent i en betydelig lavere Lønnet Stilling og har havt en stor Familie, saa vil han medføre en Gjæld, der gjør et saadant Indhug i hans 3—4000 Rd., at det vil blive en uoverkommelig Byrde for ham at udrede det, der udkræves for at holde en Søn ved Universitetet. Naar man vil gjøre en saadan Ansørsel, maa man have undersøgt de paagjældende Forhold; men jeg tror forøvrigt ikke, at det har været almindeligt, at højere lønnede Embedsmænds Sønner have Understøttelse ved Universitetet. En ganske anden Sag er, at de kunne have Understøttelse af særlige Familielegater; thi der er mange Folk, som staa udenfor Universitetet, der have Besættelsesret til Legater. Den ærede Ordfører yttrede, at man vilde blive desto villigere til at yde Universitetet

Tilskud, jo friere Afdgangen dertil blev, men Afdgangen til Universitetet kan ikke paa den Maade gives fri. Enhver Lærestall kræver for dens rette Benyttelse en vis Jordnælle. Ingen af de ærede Lærere vil ønske i en Klasse af en bestemt Retning at optage aldeles uforberedte Børn; de ville fordrø, at Børnene skulle have gennemgaaet den Forberedelse, der hører til for at komme ind i denne Klasse, og dersom de ikke vide, at Børnene have en saadan Forberedelse, ville de underkaste dem en Prøve for at se, om de ere istand til at følge med, eller om de ikke, i Stedet for selv at nyde Godt af Undervisningen, ville komme til at virke hæmmende og forstyrrende paa den Undervisning, der gives til de andre Børn. Dette fordrø de Herrer paa det laveste Trin af Undervisningen; men tro de da ikke ogsaa, at det er nødvendigt at fordrø det paa det højere? (Modsigelse af Winther.) Det ærede Medlem siger, at have de ingen Nytte deraf, bliver det deres egen Sag. Men dersom de, der ikke ere istand til at drage Nytte af en Undervisning, i stort Antal kunne tilstede ved denne Undervisning, ville de komme til at se, hvilken Indflydelse dette vil komme til at have paa den, der skal optræde som Lærer. Dersom han ikke har Følelsen af og Vissheden om, at de, som ere hans Tilhørere, ere istand til at nyde Godt af hans Undervisning, hvorledes tro De da, at det vil blive? (Berg: Foredrag.) Er det da en Mand, der holder et Foredrag, ligegyldigt, om han holder det for Mand, der forstaa at gaa ind paa hans Lærter, eller f. Ex. for en Samling af Personer, der ikke forstaa ham? (Th. Nielsen: Hvad ville de der da?) Ja, det er netop dette, hvorom Spørgsmaalet dreier sig. Dersom de kunde komme der og nyde Godt af Universitetets Stipendier, er der en Opfordring til at komme der. Der blev fra den ærede sidste Læser mod en Yttring af den ærede Minister gjort den væsentlige Indvending, at Friheden heri Landet ikke skulde de fra Universitetet og den militære Skole Udgaaede Mt. Det sagde den høitærede Minister heller ikke, men han sagde, at der skuldes dem overmaade Meget. Der er blevet fremhævet, at der ved disse Mænds Side ogsaa havde staaet andre Mænd. Ganske vist; men naar det ærede Medlem vilde tænke tilbage paa den Tid, som gif forud for Stænderinstitutionens Indførelse og paa selve Tiden under Stænderinstitutionen, saa vil han vistnok indrømme, at det er dem, der have forberedt Frihedstanken her i Landet, og som væsentlig have fremmet den, og det paa en Tid, da det ikke var ganske uden Fare at fremme den. (Th. Nielsen: Den franske Revolution.) Ja, det er jo naturligt, at især et saa lille Folk som vort ikke faar sin Udvikling for sig selv alene, kjøndt jeg skal gjøre opmærksom paa, at, efter at vi have faaet vor nuværende Forsatning, og navnlig efter at det nuværende Flertal her i Salen er kommet frem, synes man at være af den Mening,